UNIT 3

Topics	Functions	Grammar
• Nationalities • Cities and countries • Occupations	• Introductions • Asking people where they are from • Asking for and giving personal information • Expressing possession • Giving orders • Making requests	• The derivative suffix **+lI** • Vowel harmony - II • The locative case • **harada**, **burada**, **orada** • The genitive case • The interrogative pronoun, **kimin** • Expression of possession- Possessive suffixes • The Derivative suffix **+çI** • **var / yoxdur** sentences • The Infinitive • The Imperative

Azerbaijan

1. CONVERSATION: Siz haralısınız? CD 1, TRACKS 18

İlqar:	**Salam!**	Hello!
Tina:	**Salam, sabahınız xeyir.**	Hello. Good morning.
İlqar:	**Mənim adım İlqardır. Bəs *sizin* adınız nədir?**	My name is İlqar. What is *your* name?
Tina:	**Mənim adım Tinadır.**	My name is Tina.
İlqar:	**Siz haralısınız?**	Where are you from?
Tina:	**Mən gürcüyəm. Bəs *siz* haralısınız?**	I am a Georgian, where are *you* from?
İlqar:	**Mən azərbaycanlıyam. Tanış olun, bu kişi mənim dostumdur. Adı Şotadır. O da gürcüdür.**	I'm an Azerbaijani. Meet this man, he is my friend. His name is Shota. He is also Georgian.
Şota:	**Sizinlə tanış olmağıma çox şadam.**	I am very happy to meet you.
Tina:	**Mən də.**	Likewise.

Supplementary vocabulary

Ölkələr		**Millətlər**	
ABŞ[1]	USA	**amerikalı**	American
Argentina	Argentine	**argentinalı**	Argentinian
Avstraliya	Australia	**avstraliyalı**	Australian
Avstriya	Austria	**avstriyalı**	Austrian
Belçika	Belgium	**belçikalı**	Belgian
Bolqarıstan	Bulgaria	**bolqar**	Bulgarian
Braziliya	Brazil	**braziliyalı**	Brazilian
Danimarka	Denmark	**danimarkalı**	Danish
Finlandiya	Finland	**fin**	Finnish
Hindistan	India	**hindli**	Indian
Hollandiya	Holland	**holland**	Dutch
İrak	Iraq	**iraklı/ərəb**	Iraqi/Arab
İrlandiya	Ireland	**irlandiyalı**	Irish
İsrail	Israel	**israilli/yəhudi**	Israeli/Jewish
İsveçrə	Switzerland	**isveçrəli**	Swiss
Qazaxıstan	Kazakhstan	**qazax**	Kazakh
Qırğızıstan	Kyrgyzstan	**qırğız**	Kyrgyz
Livan	Lebanon	**livanlı**	Lebanese
Macarıstan	Hungary	**macar**	Hungarian
Meksika	Mexico	**meksikalı**	Mexican
Misir	Egypt	**misirli**	Egyptian
Norveç	Norway	**norveçli**	Norwegian
Özbəkistan	Uzbekistan	**özbək**	Uzbek
Polşa	Poland	**polyak**	Polish
Portuqaliya	Portugal	**portuqaliyalı**	Portuguese
Rumıniya	Romania	**rumın**	Romanian
Suriya	Syria	**suriyalı**	Syrian
Şotlandiya	Scotland	**şotlandiyalı**	Scottish
Türkmənistan	Turkmenistan	**türkmən**	Turkmanian
Yunanıstan	Greece	**yunan**	Greek

[1] ABŞ stands for Amerika Birləşmiş Ştatları.

2. COUNTRIES AND NATIONALITIES

Ölkələr	Millətlər	Ölkələr	Millətlər
Almaniya Germany	**alman** German	**İspaniya** Spain	**ispan** spanish
Çin China	**çinli** Chinese	**İsveç** Sweden	**isveçli** Swede
Fransa France	**fransız** French	**İtaliya** İtaly	**italyan** Italian
Ermənistan Armenia	**erməni** Armenian	**Kanada** Canada	**kanadalı** Canadian
Gürcüstan Georgia	**gürcü** Georgian	**Rusiya** Russia	**rus** Russian
İngiltərə England	**ingilis** English	**Türkiyə** Turkey	**türk** Turkish
İran Iran	**iranlı/fars** Persian	**Yaponiya** Japan	**yapon** Japanese

Substitution drill: Fill in the missing words.

Country	Nationality	City	Native of
Amerika	amerikalı	Bakı	bakılı
....	braziliyalı	Los Anceles	....
Kanada	....	....	gəncəli
....	irlandiyalı	Boston	....
Şotlandiya	....	....	parisli
....	iranlı	Şamaxı	....

3. WORD FOCUS: The derivative suffix *+lI*

The derivative suffix **+lI** (**+lı**, **+li**, **+lu**, **+lü**) is used to denote the native of a city or a country when appended to a place name. However, it is not used freely with all such words to indicate nationality since there are also certain standard forms for some nationalities:

Amerika	America	**amerika*lı***	American
Braziliya	Brazil	**braziliya*lı***	Brazilian
Bakı	Baku	**bakı*lı***	native of Baku
İran	Iran	**iran*lı***	Iranian
Təbriz	Tabriz	**təbriz*li***	native of Tabriz

Mən bakılıyam. Siz haralısınız? I am from Baku. Where are you from?
Müəlllim haralıdır? Where is the teacher from?
O, gəncəlidir. He is from Ganja.

Mənim adım Çarlzdır.
Mən amerikalıyam.

Mənim adım Sabinadır.
Mən fransızam.

Mənim adım Eldardır.
Mən bakılıyam.

Supplementary vocabulary

Avropa Europe
kənd village
kontinent continent
paytaxt capital city
şəhər city, town
ştat state

Substitution drills

1. Q: Siz haralısınız?
A: Mən **azərbaycanlı**yam.
(amerikalı)
(kanadalı)
(gürcü)

2. Q: Dostunuz haralıdır?
A: **İngilis**dir.
(İranlı)
(Meksikalı)

3. Q: Siz hansı ölkədə yaşayırsınız?
A: Mən **Azərbaycanda** yaşayıram.
(Amerikada)
(İngiltərədə)

Class activity: Guided dialogues

1. A: Siz haralısınız?
B: Mən azərbaycanlıyam. Bəs siz haralısınız?
A: Mən ………………….

2. A: Madonna haralıdır?
B: O ………………….
A: Üzeyir Hacıbəyov haralıdır?
B: ………………….

3. A: Siz bakılısınız?
B: Bəli, mən bakılıyam.
A: Siz şamaxılısınız?
B: ………………….

Bura haradır? 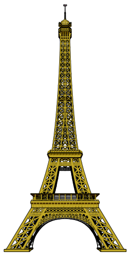 Bura Parisdir.

Bura haradır? Bura Afinadır.

Bəs bura haradır? 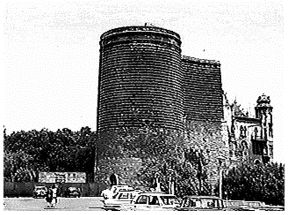 Bura Bakıdır.

Class activity: Guided dialogues

1. A: Bura haradır? B: Bura universitetdir.

2. A: Bura haradır? B: Bura parkdır.

3. A: Bəs bura haradır? B: Bura …………………

4. GRAMMAR POINT: Vowel harmony – II

Rule 2: Four-Way Vowel Harmony			
		If the vowel preceding suffix is	Then the suffix vowel is
Front Vowels	Unrounded	**e**, **ə** or **i**	***i***
	Rounded	**ö** or **ü**	***ü***
Back Vowels	Unrounded	**a** or **ı**	***ı***
	Rounded	**o** or **u**	***u***

Consider the four-way adjectival suffix **+sIz** (**+sız, +siz, +suz, +süz**) meaning (without, lack of, -less) and then notice the correct suffix after each word containing a different final vowel:

noun + **sIz**

an*a* (mother)	an*a***sız** (without a mother)
iş*ı*q (light)	iş*ı*q**sız** (without light, dark)
*e*v (house)	*e*v**siz** (without a house)
tələb*ə* (student)	tələb*ə***siz** (without a student)
hək*i*m (doctor)	hək*i*m**siz** (without a doctor)
s*u* (water)	s*u***suz** (without water)
radi*o* (radio)	radi*o***suz** (without a radio)
g*ö*z (eye)	g*ö*z**süz** (without an eye)
güzg*ü* (mirror)	güzg*ü***süz** (without a mirror)

EXERCISE: Add the appropriate form of the suffix **+dIr** to the following words.

Example: karandaş + dır → **karandaş*dır***

1. ad
2. kitab
3. məktəb
4. söz
5. yol
6. mühəndis
7. maraqlı
8. muzey
9. kitabxana

5. GRAMMAR POINT: The locative case

Azerbaijani adds the locative case ending to *nouns* or nominal elements such as *pronouns* and *adjectives* to describe location, instead of using prepositions.[2] The locative case ending expresses location (or point in time) and is usually translated into English as *in*, *at*, or *on*.

Locative case endings are: **+dA** (**+da, +də**)

stol*da* (on the table)	**məktəb*də*** (at school)
avtobus*da* (on the bus)	**ev*də*** (at home)
Bakı*da* (in Baku)	**körpü*də*** (on the bridge)
işıq*da* (at or in [the] light)	**muzey*də*** (at [the] museum)

Tanya Moskvada yaşayır. Tanya lives in Moscow.
Mən universitetdə oxuyuram. I study at the university.
Bacın xəstəxanada işləyir. Your sister works at the hospital.

• Before the regular locative case endings, an **n** is appended to the pronouns **bu**, and **o**.

Locative case forms of the personal and demonstrative pronouns

məndə on me	**səndə** on you	**onda** on him/her/it
bizdə on us	**sizdə** on you	**onlarda** on them
bunda in this	**bunlarda** in these	

• A noun or pronoun in the locative case can serve as a predicate in nonverbal sentences, as follows:

Muzey Nizami küçəsindədir. The museum is on Nizami Street.
Qardaşım indi evdədir. My brother is at home now.
Leyla Bakıdadır? Is Leyla in Baku?
Elçin parkda deyil, kitabxanadadır. Elchin is not in the park; he is in the library.

• The locative case is often used with **var** or **yoxdur** to form *there is/isn't* - *there are/aren't* types of sentences.
Bura*da* iki kitab *var*. There are two books here.
Bakı*da* metro *var*. There is a subway in Baku.

For more information and additional examples of this usage of the locative case, see the Section 15 of this unit.

• If the subject is a person, the structure itself, locative case + *var* or *yoxdur*, indicates the verb *to have* or *not to have.*

Məmməd*də* çoxlu pul *var*.[3] Mammad has a lot of money.
Mən*də* kitab *yoxdur*. I don't have a book.

---

[2] Azerbaijani suffixes are either nominal (added to nouns, adjectives, pronouns, participles) or verbal (added to verbs). A nominal suffix cannot be added to a verb, and a verbal suffix cannot be added to a nominal. Case endings are nominal suffixes and thus they can only be added to nominals.
[3] Note that the number of words which may be used as objects of possession in this structure is limited.

For more information and additional examples of this usage of the locative case, see Unit 4, Section 7.

EXERCISES

A. Add locative case endings to the following. Pay attention to vowel harmony rules.

Example: məktəb → **məktəb*də***

1. siz 2. fabrik 3. jurnal 4. üzüm 5. Fransa 6. onlar 7. opera 8. küçə 9. yol 10. ürək
11. yarpaq 12. universitet 13. bunlar 14. bağça 15. park 16. ölkə

B. Translate into English.

1. evdə 2. məktəbdə 3. Bakıda 4. parkda 5. muzeydə 6. tarixdə 7. məndə 8. uşaqda 9. Bostonda

6. WORD FOCUS: *Harada, burada, orada*

The locative case ending is commonly attached to the question word **hara** (what place? where?) and to the location words **bura** (this place, here) and **ora** (that place, there):

harada? where?, at/on/in which place?
burada here, at/on/in this place
orada there, at/on/in that place, over there

Muzey haradadır? Where is the museum?
Q: **Kitab haradadır?** Where is the book?
Q: **Bəs qələm haradadır?** Where is the pen?

Maşın haradadır? Where is the car?
A: **Kitab buradadır.** The book is here.
A: **Qələm oradadır.** The pen is there.

Q: **Qız Qalası har(a)dadır?**[4] Where is the Maiden Tower?
A: **Bakıdadır.** It is in Baku.

Q: **Müəllim haradadır?** Where is the teacher?
A: **Müəllim məktəbdədir.** The teacher is at school.

Q: **Bəs *siz* haradasınız?** Where are *you*?
A: **Mən evdəyəm.** I am at home.

Class activity: Complete these dialogues. Then practice them with a classmate.

1. Q: Kitab haradadır? A: (Kitab) *çantada*dır.
Q: Lüğət haradadır? A: (Lüğət) ....

2. Q: Qələm buradadır? A: Bəli, (qələm) ....
Xeyr, (qələm) ....

Q: Elçin oradadır? A: Bəli, (Elçin) ....
Xeyr, (Elçin) ....

3. Q: Leyla haradadır? A: Leyla *məktəbdə*dir.
Leyla ....

[4] When locative or ablative case endings are added to the words **hara**, **bura**, and **ora**, the final vowel of these words is usually dropped in colloquial language. For more on this, see Unit 6, Section 14.

7. GRAMMAR POINT: The genitive case

The genitive case creates a possessive relationship between the nominal element to which it is attached (such as nouns, pronouns, verbal nouns, or participles) and another nominal element. The first nominal usually, but not always, immediately precedes the second nominal. Certain postpositions require nominals in the genitive case. The genitive case suffix is usually translated into English with *of* or *'s*.

The genitive case endings are **+(n)In:**

For words ending in a consonant: +**ın**, +**in**, +**un**, +**ün**
For words ending in a vowel: +**nın**, +**nin**, +**nun**, +**nün**

maşın**ın** (of the car)	ata**nın** (of the father)	Azad**ın** (Azad's)
məktəb**in** (of the school)	iki**nin** (of the two)	mən**im** (my, mine)
dost**un** (of the friend)	qonşu**nun** (of the neighbour)	ördəy**in** (of the duck)
göz**ün** (of the eye)	sürücü**nün** (of the driver)	toyuğ**un** (of the hen)

Məktəbin qapısı o tərəfdədir. The door of the school is that way.
Qardaşımın evi Bakıdadır. My brother's house is in Baku.
O yaşıl, böyük kitab mənimdir. That big, green book is mine.

Q: **Leyla, bu maşın sənindir?** Leyla, is this car yours?
A: **Yox, mənim deyil, Nazimindir.** No, it is not mine. It is Nazim's.

- Note that the pronouns **mən** and **biz** have irregular genitive case endings (**+im** instead of **+in**).

Genitive case forms of the personal and demonstrative pronouns

mənim my	**sənin** your	**onun** his/her/its
bizim our	**sizin** your	**onların** their
bunun of this	**bunların** of these	

EXERCISES

A. Add the appropriate genitive case ending to the following nouns / pronouns.

Example: siz → **siz*in***

1. sən 2. uşaq 3. park 4. mən 5. Bakı 6. onlar 7. Azərbaycan 8. məktəb 9. ev

B. Translate into English.

1. adamın 2. mənzilin 3. binanın 4. telefonun 5. kitabın 6. pəncərənin 7. bunun 8. avtobusun 9. qadının 10. qapının 11. divarın 12. Elçinin

Dialogue: Bu maşın senindir?

Elçin:	**Bu maşın sən*in*dir?** Is this car yours?
Leyla:	**Xeyr, mən*im* deyil, bacım*ın*dır.** No, it's not mine. It's my sister's.
Elçin:	**Bu sarı qələm kim*in*dir?** Whose yellow pen is this?
Leyla:	**Dostum*un*dur.** It's my friend's.

8. GRAMMAR POINT: Interrogative pronoun, *kimin*

The interrogative pronoun **kimin** (whose) is formed by adding the genitive case ending **+in** to the pronoun **kim** (who).

Q: **Bu dəftər kimindir?** Whose notebook is this?
A: **Mənimdir.** (This) is mine. *or* **Bu dəftər mənimdir.** This notebook is mine.

Q: **O kitablar kimindir?** Whose books are those?
A: **O kitablar qardaşımındır.** Those books are my brother's.

Substitution drills

Q: **Karandaş** kimindir?
(Bilet)
(Qələm)
(Saat)

A: **Leyla**nındır.
(Müəllim)
(Azad)
(Qardaşım)

EXERCISES

A. Answer the following questions, using the model provided.

Examples: Bu qələm kimindir? → **Bu qələm mən*imdir*.**
Bu jurnal sizindirmi? → **Bəli, mən*imdir*.** or **Xeyr, mən*im* deyil.**

1. O stul kimindir?
2. Bu alma səninidir?
3. O kitab Leylanındırmı?
4. O karandaş Elçinindir?
5. O çörək bizimdir?
6. Bu yaxşı kitab sənindirmi?
7. Sarı maşın atanındır?
8. Almalar kimindir?

B. Look at the example given below and form eight questions using the question word **kimin**.

Example: **Bu çay kimindir?**

9. GRAMMAR POINT: Expression of possession - Possessive suffixes

Possession in Azerbaijani is expressed through a compound structure containing two elements: the first is the possessor and the second is the possessed. The possessor is a noun or a pronoun in the genitive case, such as **mənim**, **sənin**, or **Leylanın**, and the possessed is a noun marked by a possessive suffix, such as **kitabım**, **dəftərin**, or **adı**, for example, **mənim kitabım** (my book), **sənin adın** (your name), or **Leylanın dəftəri** (Leyla's notebook).

Possessive suffixes

Singular			
First person:	**+(I)m**	=	**+(ı)m, +(i)m, +(u)m, +(ü)m**
Second person:	**+(I)n**	=	**+(ı)n, +(i)n, +(u)n, +(ü)n**
Third person:	**+(s)I**	=	**+(s)ı, +(s)i, +(s)u, +(s)ü**
Plural			
First person:	**+(I)mIz**	=	**+(ı)mız, +(i)miz, +(u)muz, +(ü)müz**
Second person:	**+(I)nIz**	=	**+(ı)nız, +(i)niz, +(u)nuz, +(ü)nüz**
Third person:	**+(s)I / (IArI)**	=	**+(s)ı, +(s)i, +(s)u, +(s)ü / (+ları, +ləri)**

Study the following forms:

ad (name)		**ana** (mother)	
mənim ad**ım**	my name	**mənim** ana**m**	my mother
sənin ad**ın**	your name	**sənin** ana**n**	your mother
onun ad**ı**	his/her/its name	**onun** ana**sı**	his/her/its mother
bizim ad**ımız**	our name	**bizim** ana**mız**	our mother
sizin ad**ınız**	your name	**sizin** ana**nız**	your mother
onların ad**ı**/ad**ları**	their name(s)	**onların** ana**sı**/ana**ları**	their mother(s)

söz (word)		**qonşu** (neighbor)	
mənim söz**üm**	my word	**mənim** qonşu**m**	my neighbor
sənin söz**ün**	your word	**sənin** qonşu**n**	your neighbor
onun söz**ü**	his/her/its word	**onun** qonşu**su**	his/her/its neighbor
bizim söz**ümüz**	our word	**bizim** qonşu**muz**	our neighbor
sizin söz**ünüz**	your word	**sizin** qonşu**nuz**	your neighbor
onların söz**ü**/söz**ləri**	their word(s)	**onların** qonşu**su**/qonşu**ları**	their neighbor(s)

Note: The possessive suffixes at the end of the possessed (or second) element of the compound already indicate who the possessor is. If the possessor (or first) element is a pronoun it is usually omitted, unless it is needed for emphasis, for example, one can say **kitabım** instead of **mənim kitabım**, or **evi** instead of **onun evi**.[5]

mənim kitabım	*or*	**kitabım**	my book
sənin adın	*or*	**adın**	your name (familiar)
onun evi	*or*	**evi**	his/her/its house
bizim kitabımız	*or*	**kitabımız**	our book
sizin adınız	*or*	**adınız**	your name (polite)
onların evi / evləri	*or*	**evi** / **evləri**	their house(s)

[5] This section addresses compound structures with personal pronouns as possessors only; for genitive-possessive compounds with nouns as possessors, see Unit 5, Section 11.

- The possessed noun may also be plural: *(***mənim***)* **evim** (my house), *(***mənim***)* **evlərim** (my houses), **onun kitabı** (his/her book), **onun kitabları** (his/her books).
- Other case endings may follow the possessive suffixes: **məktəbimdə** (at my school), **əlində** (in your hand), **mənzilimizin** (of our apartment), **kafedranızın** (of your department).
- The buffer consonant after third-person possessive suffixes and pronouns is **n** and not **y**: atası**n**da (in his/her father), küçələri**n**dən (from their street). For more information on this buffer letter, see Unit 5, Section 13.
- In the third-person plural, if the possessed object is singular, the possessive suffix is the same as for the third-person singular **+(s)I**: **onların evi** (their house). If the possessed object is plural, then **+lArI** is used: **onların evləri** (their houses).
- Typically the possessive suffix of the possessed noun is not omitted. However, if the possessor is in the first or second-person plural, you can omit its suffix, for example, **bizim ev** for **evimiz** or **bizim evimiz** (our house), **sizin küçə** for **küçəniz** or **sizin küçəniz** (your street), **bizim məktəb** for **məktəbimiz** or **bizim məktəbimiz** (our school), **sizin mənzil** for **mənziliniz** or **sizin mənziliniz** (your apartment).
- If the possessor is more than one, then the possessive suffix agrees with the last item: **sənin və mənim kitabım** (your and my book), **bizim və onların dəftərləri** (our and their notebooks).

EXERCISE

Write the possessive suffixes for the following nouns, according to the cues provided.

Example: stol (my) → **stol*<u>um</u>***

1. **kitab** (his)
2. **şəkil**[6] (her)
3. **karandaş** (your/pl.)
4. **dəftər** (your/sing.)
5. **stul** (our)
6. **qələm** (my)
7. **ev** (their)
8. **mənzil** (my)
9. **bacı** (his)
10. **ad** (its)

Substitution drills

1. Q: Sənin **ev**in haradadır? — A: Mənim *ev*im Bakıdadır.
(məktəb)
(bacı)

2. Q: Sənin **dost**un haralıdır? — A: Mənim *dost*um _______dIr.
(müəllim)
(qonşu)

3. Q: Bu nədir? — A: Bu, **mənim** kitab**ım**dır.
(sənin)
(onun)

4. Q: Bu kimdir? — A: Bu, mənim **qardaş**ımdır.
(bacı)
(ana)

5. Q: Bu, **sən**in kitab**ın**dırmı? — A: Bəli, bu, *mən*im kitab*ım*dır.
(siz)
(o)

---

[6] For a phonological rule that applies to this and similar words, see Unit 6, Section 14.

Mənim bayrağım

Sənin atan

EXERCISE: Interview your classmates, your neighbors. Fill out the chart below.

Adınız nədir?	Soyadınız nədir?	Haralısınız?	Hansı şəhərdənsiniz?
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....

10. CONVERSATION: Siz hansı şəhərdənsiniz? CD 1, TRACKS 19

Formal

Aydan: **Siz hansı şəhərdənsiniz?** — What city are you from?
Akif: **Mən Təbrizdənəm. Siz də Təbrizdənsinizmi?** — I am from Tabriz. Are you also from Tabriz?
Aydan: **Xeyr, mən Bakıdanam.** — No, I am from Baku.

Informal

Aydan: **Elçin, sən haralısan?** — Where are you from Elchin?
Elçin: **Mən bakılıyam. Sən də bakılısan?** — I am from Baku. Are you also from Baku?
Aydan: **Yox, mən bakılı deyiləm. Mən şamaxılıyam.** — No, I am not from Baku. I am from Shamakhi.

Class activity: Response drills

1. Q: Sən hansı şəhərdənsən?
A: Mən Londondanam.

2. Q: Siz Təbrizdənsiniz?
A: ....

Mən Londondanam.

11. CONVERSATION: Milliyyətiniz nədir? CD 1, TRACKS 20

Aydan: **Milliyyətiniz nədir?**	What is your nationality?
Maykl: **Mən amerikalıyam.**	I'm American.
Aydan: **Siz fransızsınızmı?**	Are you French?
Eldar: **Xeyr, mən azərbaycanlıyam.**	No, I'm Azerbaijani.

Class activity: Response drills

1. Q: Milliyyətiniz nədir? A: ....

2. Q: Siz azərbaycanlısınız? A: ....

Class activity: Conversation drills

1. A: Milliyyətiniz nədir? B: Mən fransızam. Bəs sizin[7] milliyyətiniz nədir?

2. A: Haralısınız? B: Mən türkəm. Bəs siz[8] haralısınız?

EXERCISE: Fill in the blanks with appropriate suffixes.

Example: Siz haralı_____? → **Siz haralı*sınız*?**

1. Mən braziliyalı______.
2. Mənim adım Roberto______.
3. Soyadım Mansilla______.
4. Mən Brazilia şəhərin______ yaşayıram.
5. Brazilia Braziliyanın paytaxtı______.
6. Bəs siz hansı şəhərdən______?

12. CONVERSATION: Nəçisiniz? CD 1, TRACKS 21

Aydan: **Nəçisiniz?**	What is your occupation?
Eldar: **Mən mühəndisəm.**	I'm an engineer.

....

Aygün: **Müəllimsinizmi?**	Are you a teacher?
Elçin: **Bəli, müəlliməm.**	Yes, I'm a teacher.

13. WORD FOCUS: The derivative suffix +*çI*

When attached to a singular noun, the suffix **+çI** (**+çı**, **+çi**, **+çu**, **+çü**) forms a new noun indicating a profession:

əcza (drug, medicine)	əcza**çı** (chemist, pharmacist)
balıq (fish)	balıq**çı** (fisherman)
iş (work)	iş**çi** (worker)
çörək (bread)	çörək**çi** (baker)
odun (firewood)	odun**çu** (wood-cutter)
üzüm (grape)	üzüm**çü** (vine-grower)

Çörəkçi

[7] *Not* **siz milliyyətiniz nədir?**
[8] *Not* **sizin haralısınız?**

14. CONVERSATION: Peşəniz nədir? CD 1, TRACKS 22

Elçin:	**Peşəniz nədir?**	What is your occupation?
Aynur:	**Mən fəhləyəm.**	I'm a worker.

....

Elçin:	**Nə (işdə) işləyirsiniz?**	What is your occupation?
Aygün:	**Həkim işləyirəm.**	I'm a doctor.

Supplementary vocabulary

alim	scientist	**mühəndis**	engineer
biznesmen	businessman	**professor**	professor
fizik	physicist	**rəssam**	artist
hakim	judge	**riyaziyyatçı**	mathematician
jurnalist	journalist	**sənət**	occupation, trade
kimyaçı	chemist	**tarixçi**	historian
memar	architect	**vəkil**	lawyer
mühasib	accountant, book-keeper	**yazıçı**	author, writer

Short Conversation

A: **Sənətiniz nədir?** What is your occupation?
B: **Mən tarixçiyəm.** I'm a historian.

A: **Aynurun sənəti nədir?** What is Aynur's occupation?
B: **O vəkildir.** She is a lawyer.

Class activity: Guided dialogues

1. A: Sizin peşəniz nədir?
B: Mən ....

2. A: Nə (işdə) işləyirsiniz?
B: Mən ....

3. A: Siz həkimsiniz?
B: Bəli, ...

4. A: Siz jurnalistsiniz?
B: Xeyr, ...

Həkim

15. GRAMMAR POINT: *Var / yoxdur* sentences

Var is the equivalent of both *there is* and *there are*. It literally means *that which exists* or *is existent*.

Kitab var. There is a book.
Tələbələr var. There are students.

Var can only be negated with the word **yoxdur** (there isn't / there aren't [lit. that which does not exist, non-existent]).

Karandaş yoxdur. There is no pencil.
Tələbələr yoxdur. There are no students.

Compare:
Bilet var. There is (a) ticket. X **Bilet yoxdur.** There is no ticket.
Adamlar var. There are people. X **Adamlar yoxdur.** There are no people.

- **Var / yoxdur** sentences most commonly contain a noun or noun phrase in the locative case:

Otaq*da* altı uşaq var. There are six children in the room.
Bu şəhər*də* muzey yoxdur. There is no museum in this city.

Q: **Qələm var?** Is there a pen?
A: **Xeyr, qələm yoxdur, karandaş var.** No, there is no pen. There is a pencil.

Q: **Bakıda nə var?** What is there in Baku?
A: **Bakıda parklar var.** There are parks in Baku.

Q: **Məktəbdə kim var?** Who is at school?
A: **Məktəbdə müəllim var.** There is a teacher in school.

Q: **Mağazada nə var?** What is there in the store?
A: **Çoxlu kitab, dəftər var.** There are many books and notebooks.

Q: **San Fransiskoda Disneyland var?** Is there a Disneyland in San Francisco?
A: **Xeyr, yoxdur.** No, there isn't.

Q: **Sinifdə nə var?** What is there in the classroom?
A: **Sinifdə on iki parta və bir stol var.** There are 12 desks and a table in the classroom.

Q: **Şəhərdə nə var?** What is there in the city?
A: **Şəhərdə böyük mağazalar var.** There are big stores in the city.

Class activity: Conversation drills

1. Q: Los Ancelesdə nə var? — A: Los Ancelesdə *Disneyland* var.
Q: Məktəbdə nə var? — A: ....

2. Q: Evdə kim var? — A: Evdə *qardaşım* var.
Q: Otaqda nə var? — A: ....

3. Q: Azərbaycanda Disneyland var? — A: ....
Q: Los Ancelesdə muzey var? — A: ....

4. Q: Universitetdə kim var? — A: ....

EXERCISES

A. Complete the following sentences based on what you find in your classroom.

1. Sinifdə _**bir**_ stol var.
2. Sinifdə ____ stul var.
3. Sinifdə ____ tələbə var.
4. Sinifdə ____ pəncərə var.

5. Sinifdə _**bir**_ _**yazı taxtası**_ var.
6. Sinifdə ____ __________ var.
7. Sinifdə ____ __________ var.
8. Sinifdə ____ __________ var.

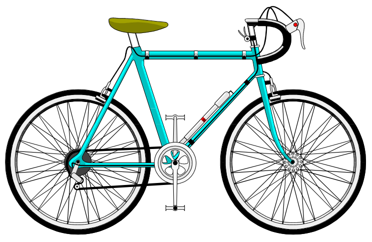

Mənim təzə velosipedim var.

B. Complete the following sentences based on what you find in your room.

1. Otağımda _**bir**_ _**stol**_ var.
2. Otağımda ___ ____________ var.
3. Otağımda ___ ____________ var.
4. Otağımda ___ ____________ var.
5. Otağımda ___ ____________ var.

C. Fill in the blanks with appropriate words or suffixes.

1. Bacım həkim_____.
2. Müəllim məktəb___dir.
3. Mənim üç uşağım ______.
4. Sən___ sənətin nədir?
5. Bacımın Bakı___ evi var.
6. Siz nə işləyir_____?
7. Mən aşpaz___.
8. Peşəniz nə___?

16. GRAMMAR POINT: The infinitive

The Azerbaijani infinitive is formed by adding the suffix **-mAQ** (**-maq**, **-mək**) to the verb stem or root. The choice of front or back vowel version is determined by the final vowel of the verbal stem. The Azerbaijani infinitive is the equivalent of the English infinitive, *to* + *verb*:

yaz*maq* (*to* write), **danış*maq*** (*to* speak), **bil*mək*** (*to* know), **get*mək*** (*to* go)

The infinitive suffix represents an action, without denoting time or person.

- The infinitive suffix in Azerbaijani is a nominal suffix, thus when it is added to a verb, it turns the verb into a noun. Many denominal suffixes, such as case endings and possessive suffixes, may be added to the infinitive form of a verb: **bil*mək*dən**, **yaz*maq*da**, **öyrən*məy*ə**, **tanış ol*mağ*ımıza**.

- The infinitive suffix can also be added to derivative verbs, compound verbs and verbs that have passive, causative, reciprocal, reflexive, or negative endings: **salamlaşmaq** (to greet), **təşəkkür etmək** (to thank), **yazılmaq** (to be written), **yuyunmaq** (to wash oneself), **oxutmaq** (to cause to read), **gəlməmək** (not to come).

Note: In this book, the infinitive form of a verb is indicated by a (-) after the verbal stem, for example: **al-** = **almaq** (to buy), **oxu-** = **oxumaq** (to read), bil- = **bilmək** (to know), **dur-** = **durmaq** (to get up).

17. GRAMMAR POINT: The imperative

Affirmative

As in English, the verb stem in Azerbaijani is also the second-person singular imperative form and indicates a command: **yaz-** (to write) → **yaz** (write!), **oxu-** (to read) → **oxu** (read!), and so on.

Kitabı mənə ver. Give the book to me.
Səhər məktəbə get. Go to school in the morning.
Bacına məktub yaz. Write a letter to your sister.

The second-person plural imperative form is created by adding the suffix **-(y)In** [**-(y)ın**, **-(y)in**, **-(y)un**, **-(y)ün**] to a verbal stem. This form indicates a polite request, especially when it is used for one person:

Bir az gözləyin. Wait a little.
Tanış olun, bu kişi mənim dostumdur. Meet this man, he is my friend.
Mənə çay gətirin. Bring me tea.
Zəhmət olmasa, mənə kömək edin. Help me please.

Infinitive	2nd person singular	2nd person plural or singular (polite/formal)
yaz- to write	**yaz** write	**yaz*ın*** write (polite)
oxu- to read	**oxu** read	**oxu*yun*** read (polite)
gəl- to come	**gəl** come	**gəl*in*** come (polite)
hazırla- to prepare	**hazırla** prepare	**hazırla*yın*** prepare (polite)

The second-person singular and plural imperative forms have already been used in this book in various phrases and conversations: **bağışlayın**, **icazə verin**, **sağ ol**, **sağ olun**, **sağlıqla qalın**, **salam de**, **salamat qalın**, **tanış ol**, **tanış olun**.

Affirmative imperative forms are commonly used when requesting something. To increase the degree of politeness, **zəhmət olmasa** (please) can be included in requests.

Zəhmət olmasa, bir stəkan çay verin. Please give (me) a cup of tea.
Qapını aç, zəhmət olmasa. Open the door please.

Other expressions for giving an order or making a request:

icazənizlə	with your permission
lütfən	please
xahiş edirəm	please
rica edirəm	please
yalvarıram	I beg you
mənə kömək edin	help me
...-mAQ olar (mı)	May I ...

EXERCISES

A. Make the following imperative forms second-person plural and polite / formal by adding **-(y)In** suffixes.

Example: xahiş et → **xahiş ed*<u>in</u>***

1. bil	6. oxu
2. qal	7. bax
3. al	8. ol
4. işlə	9. saxla
5. kömək et	10. gəl

B. Match the columns for correct answers.

1. ***<u>Müəllim</u>*** haradadır?	….. a. Sinifdədir.
2. Ağaclar haradadır?	….. b. Xəstəxanadadır.
3. Uşaqlar haradadır?	….. d. Küçədədir.
4. Kitablar haradadır?	….. e. Parkdadır.
5. Maşın haradadır?	..**1**.. f. ***<u>Məktəbdədir</u>***.
6. Tələbələr haradadır?	….. g. Evdədir.
7. Həkim haradadır?	….. h. Kitabxanadadır.

Class activity: Game

The class is divided into Teams A and B. One student from each team (Students A and B) goes to the board. Student A thinks of an Azerbaijani word and draws as many contiguous dashes on the board as there are letters in the word. Team B members call out letters and try to guess the word. Next, Team A members challenge Student B in the same way. The game ends when every student has participated.

18. TEXTS FOR READING

1

Adım Fuad, soyadım Rüstəmxanlıdır. Bakılıyam. Universitetdə tələbəyəm. Biologiya fakültəsindəyəm. Mənim atam, anam, qardaşım və bacım var. Qardaşımın adı Rəşiddir. Bacımın adı Lətafətdir. Onlar da tələbədirlər. Atam müəllimdir. Anam həkimdir. Mənzilimiz Nizami küçəsindədir. Mənzilimizdə telefon, televizor, isti su var. Mənzilimiz geniş və işıqlıdır.

2

Salam. Mənim adım Nadirdir. Mən müəlliməm. Bu mənim ünvanımdır. Sizin ünvanınız nədir? Bu mənim telefon nömrəmdir. Sizin telefon nömrəniz necədir? Sizə zəng vurmaq olar? Sizin uşağınız var? Mənim uşağım yoxdur. Şəhərinizdə tarix muzeyi var? Bazar günləri muzey açıqdır?

3.

A: Bağışlayın, xanım, buralarda bir aptek varmı?
B: Bəli, var.
A: Xahiş edirəm, deyin, haradadır?
B: Nizami küçəsindədir.
A: Nizami küçəsi buradan uzaqdır?
B: Xeyr, uzaq deyil. Çox yaxındır.
A: Çox sağ olun.
B: Buyurun.

19. EXERCISES

A. Answer these questions.

1. Necəsiniz?
2. Haralısınız?
3. Maykl Duglas haralıdır?
4. Linda ingilis deyil?
5. Cek Nikolson həkimdir?
6. Tələbəsiniz?
7. Aynur yaxşı deyil?
8. Həkim deyilsiniz?

B. Identify yourself.

1. Adınız:
2. Soyadınız:
3. Ev ünvanınız:
4. Telefon nömrəniz:
5. Yaşınız:
6. Haralısınız:
7. İşiniz:

C. Answer the question *"Siz haralısınız?"* based on the cues provided.

Example: Q: **Siz haralısınız?** (German)
→ A: ***Mən almanam***.

1. (Swede)
2. (Russian)
3. (Iranian)
4. (American)
5. (Armenian)
6. (Turkish)
7. (French)
8. (Irish)
9. (Indian)

D. Answer the question "*Siz hansı şəhərdənsiniz?*" based on the cues provided.

Example: Q: **Siz hansı şəhərdənsiniz?** (Baku)
→ A: **Mən Bakıdanam**.

1. (Los Angeles)
2. (Istanbul)
3. (Tabriz)
4. (Boston)
5. (Washington)
6. (Paris)
7. (London)
8. (Ganja)
9. (Chicago)

E. Add possessive suffixes to these nouns.

Example: stol → ***stolum - stolun - stolu - stolumuz - stolunuz - stolu/stolları***

1. ana
2. nəvə
3. kitab
4. mənzil
5. toyuq
6. küçə

F. Fill in the blanks with appropriate words / suffixes.

Mənim (1)_____m tələbədir. Onun ad(2)_____ Sevildir. (3)_______, bakılıdır. Sevil mühəndis(4)_____. Onun yoldaş(5)____ fransızdır. O, parisli(6)_____. Siz müəllim(7)_____? Bəli, (8)_____ müəlliməm. (9)______ siz nə işləyirsiniz? Mən fəhlə(10)_____. Bu oğlan mənim (11)______ qardaşımdır.

G. Fill in the blanks to create a meaningful dialogue.

Nick: Salam, ***mənim*** adım Nikdir. Bəs sizin adınız nədir?
Aydan: Mənim adım da Aydandır.
Nick: Aydan xanım, (1)_________?
Aydan: Mən azərbaycanlıyam. Bəs siz haralısınız?
Nick: (2)_________
Aydan: Nik bəy, siz hansı şəhərdənsiniz?
Nick: (3)_________. Aydan xanım, sizin peşəniz nədir?
Aydan: (4)_______. Bəs sizin peşəniz nədir?
Nick: Mən həkiməm.

H. Underline the correct word.

Example: Sənin (evin/eviniz) Bakıdadır. →
Sənin (*evin*/~~eviniz~~) Bakıdadır.

1. Mən (Los Ancelesdənəm/Los Ancelesdənik).
2. Bacım müəllim (işləyirəm/işləyir).
3. Bu kişi mənim (dostuyam/dostumdur).
4. Sizinlə tanış (olmağıma/olmağına) çox şadam.
5. Siz hansı ölkədə (yaşayırsınız/yaşayır)?
6. Sinifdə on (tələbələr/tələbə) var.
7. Bəs siz (hardasan/hardasınız)?
8. (Məktəbdə/məktəb) müəllim var.
9. Mənim (kitabım/kitabımız) hardadır?

I. Read the answers. Then fill in the blanks with the appropriate question words.

Example: **Sizin adınız *nədir*?** →
Mənim adım Elçindir.

1. Siz _________sınız? Mən fransızam.
2. Siz _______ işləyirsiniz? Mən fəhlə işləyirəm.
3. Dostunuz _______dır? Dostum bakılıdır.
4. Mənziliniz _______dır? Mənzilimiz Nizami küçəsindədir.
5. Sinifdə _____ var? Sinifdə stol və stullar var.
6. Atanız ______dir? Atam həkimdir.
7. Dostunuz ____ işləyir? Dostum həkim işləyir.

J. What is the question? Circle the correct one.

Example: Q: a) ***İngilissiniz?***
b) Haralısınız?
A: Bəli, ingilisəm.

1. Q: a) Siz bostonlusunuz?
b) Hansı şəhərdənsiniz?
A: Xeyr, mən nyu-yorkluyam.
2. Q: a) Siz ingilissiniz?
b) Siz amerikalısınız?
A: Xeyr, mən amerikalıyam.
3. Q: a) Sizin adınız nədir?
b) Siz haralısınız?
A: Mənim adım Maykldır.
4. Q: a) Sizin adınız Elçindir?
b) Sizin adınız nədir?
A: Bəli, Elçindir.
5. Q: a) Siz almansınız?
b) Sizin adınız Tomdur?
A: Xeyr, amerikalıyam.

K. Negate the following sentences.

Example: O kişi həkimdir. →
O kişi həkim *deyil*.

1. Burada yaxşı kitablar var.
2. Tələbələr məktəbdədirlər.
3. Siz müəllimsiniz.
4. Parkda çoxlu ağaclar var.
5. Bu otaqda televizor var.
6. Bura kitabxanadır.
7. Səndə çoxlu pul var.
8. Sən direktorsan.

L. Crossword puzzle

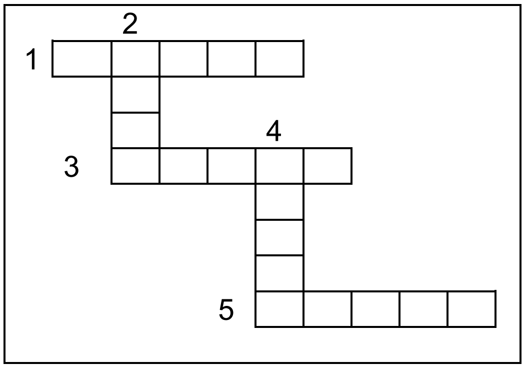

Clues
1. good, 2. man, person, 3. Azerbaijani monetary unit, 4. pharmacy, 5. whose

M. Translate into English.

Salam, mən braziliyalıyam. Mənim adım Romariodur. Mən Rio-de-Janeyro şəhərindənəm. Mənim mənzilim yaxşıdır. Rio-de-Janeyro çox gözəl şəhərdir. Braziliyada gözəl şəhərlər çoxdur. Mən amerikalıyam. Bəs siz haralısınız? Mən ingilisəm. Bu isə mənim yoldaşımdır. Yoldaşınız da ingilisdir? Yox, o amerikalıdır.

N. Translate into Azerbaijani.

Hello, good morning. I am from France. My name is Pierre. I am from Paris. This is my friend Paolo. He is Italian. Paolo is my neighbor. Are you French? No, I am American. What is your occupation? I am an engineer. What is your brother's occupation? He is a doctor. What is this? This is a book. Is this your book? Yes, it is my book. Whose brother is this man?

20. VOCABULARY

aç-	to open
ağız	mouth
al-	to get, buy, take
alma	apple
aşpaz	cook
bağça	garden
bax-	to look (at)
balıq	fish
balıqçı	fisherman
bayraq	flag
bazar günü	Sunday
bil-	to know
bilet	ticket
biologiya	biology
biznesmen	businessman
bur(a)da	here
çoxlu	many
çörək	bread
çörəkçi	baker
danış-	to speak
dərslik	textbook
doğrudan	really
dondur-	to freeze
dondurma	ice cream
dur-	to get up
fakültə	faculty, school
familiya	last name
fotoqraf	photograph
geniş	wide, spacious
gənc	young
gözlə-	to wait (for)
hakim	judge
hansı	which
hara	where
haralı	from where
hazırla-	to prepare
xahiş et-	to request, ask
xəstəxana	hospital
indi	now
ingilis	English
İngiltərə	England
işçi	worker
işıqlı	bright
işlə-	to work
jurnalist	journalist
kimi	like, as
kimin	whose
kitabxana	library
kömək et-	to help
körpü	bridge
küçə	street
qol	arm
mağaza	store
memar	architect
millət	nationality, nation
milliyyət	nationality
muzey	museum
nömrə	number
nəçi	what profession
neçə	how many
oxu-	to read, study; sing
ol-	to be, become
otaq	room
öyrən-	to learn
parta	desk
paytaxt	capital city
peşə	occupation, profession
rəssam	artist
rica et-	to request, ask
saxla-	to keep
sarı	yellow
sənət	occupation, trade
sinif	class
soyadı	last name
ştat	state
tarix	history
tarixçi	historian
təkrar	repetiton
təkrar elə-	to repeat
tərəf	side
təşəkkür et-	to thank
toyuq	chicken
universitet	university
ünvan	address
ürək	heart
üzüm	grape
valideyn	parents
var	there is, there are
ver-	to give
vəkil	lawyer
yaş	age; wet
yaşa-	to live
yaşıl	green
yaşlı	aged, elderly
yaz-	to write
yazıçı	author, writer
yoxdur	there isn't, there aren't
zəhmət	trouble, bother
zəng vur-	to call on the phone

21. AUDIO DRILLS CD 1, TRACKS 23-28

1. Listen to each question and write an answer in Azerbaijani, using the words provided for each.

1. (azərbaycanlı)
2. (fransız)
3. (amerikalı)
4. (bostonlu)
5. (bakılı)
6. (Bakı)
7. (London)
8. (muzey)
9. (məktəb)
10. (fransız)
11. (ispan)
12. (hə)
13. (yox)

2. Listen to each statement and negate it. You will then hear each negated statement.

1. Mən müəlliməm.
2. Mən amerikalıyam.
3. Sən direktorsan.
4. Bu telefondur.
5. Bu kitab çox yaxşıdır.
6. Los Angelesdə Qız Qalası var.
7. Məktəbdə tələbələr var.
8. Universitetdə kitabxana var.
9. Şəhərdə çoxlu muzeylər var.
10. Mənim evim var.

3. Listen to each word and then write its possessive form down, based on the clues provided.

1. (mən)
2. (mən)
3. (sən)
4. (sən)
5. (sən)
6. (o)
7. (o)
8. (o)
9. (biz)
10. (biz)
11. (biz)
12. (siz)
13. (onlar)
14. (onlar)
15. (o)

4. Listen to each question and write an answer in Azerbaijani, using the words provided for each.

1. (tələbə)
2. (mühəndis)
3. (həkim)
4. (bəli)
5. (yox)
6. (mühəndis)
7. (tələbə)
8. (müəllim)
9. (müəllim)
10. (həkim)

5. Listen to the short passage which will be read twice and then write your answers to these questions in English.

1. What is his full name?
2. Is the author a man or a woman?
3. Where is he from?
4. How many sisters does he have?
5. How many brothers does he have?
6. On which street is his apartment?

6. Listen to the verb forms repeated and write their polite imperative forms below.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.